

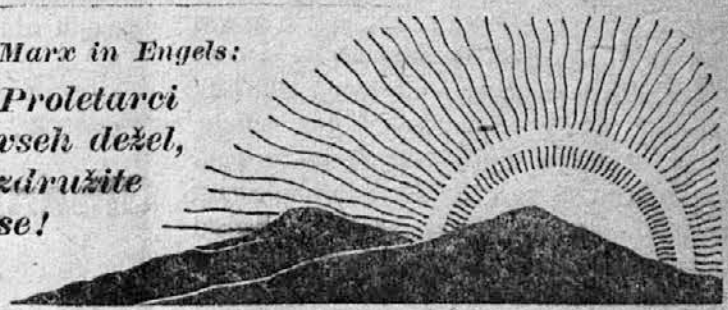
RDEČI PRAPOR

== Glasilo socijalistične delavske stranke Jugoslavije (komunistov). ==

Izhaaja vsako soboto. - Posamezne številke 1 K, mesečno 4 K. - Uredništvo in uprava lista je v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12.

Marx in Engels:

Proletarci
vseh dežel,
združite
se!

I. Kongres ujedinenega proletarijata Jugoslavije.

Samo še dobrih 20 dni nas loči od strankinega zbora soc. del. stranke Jugoslavije (komunisti). Istočasno in istotam se vrši tudi kongres vseh strokovnih zvez, ki so združene v centralnem sindikalnem svetu. Enotni fronti reakcionarnih in buržujskih strank, ki jo predstavlja današnja vlada in parlament, bo naš kongres postavil enotno fronto vsega zavednega politično in strokovno organiziranega proletarijata. Kongres bo manifestacija ujedinenega zavednega proletarijata Jugoslavije. Utrdil in spopolnil bo revolucionarni program in taktiko proletarskega gibanja upoštevajoč politično-gospodarsko situacijo v Evropi in Jugoslaviji. Organizatorično bo tesneje zvezel središče s pokrajinskimi organizacijami in obratno.

Za proletarijat Slovenije bo ta strankin zbor zgodovinskega pomena: to bo prvi skupni kongres, na katerem bo zastopan polnopravno tudi zavedni proletarijat Slovenije. Kongres je ogledalo stranke, v katerega gledamo ne samo mi, temveč tudi mednarodni proletarijat — internacionala. Da bi naši sodrugi mogli aktivno sodelovati na kongresu, je potrebno, da kritično premotimo 15 mesečno politiko proletarijata v novi državi, da pravilno presodijo sedanjí svetovni in domači politični položaj in iz kritike preteklosti ter iz ugotovitve sedanosti, utrdijo naloge, ki jih ima naš proletarijat v neposredni bodočnosti.

Lansko leto o Veliki noči se je vršil prvi socijalistični kongres Jugoslavije. Sklicatelji kongresa srbska in bosanska soc. demok. stranka, stoječ dosledno in neomajno na stališču znanstvenega marksizma in razrednega boja, smatrali so, da med zavednim proletarijatom ni mesta socijalpatrijotom in renegatom — ministerialcem. V soc. demok. stranki Slovenije so imeli glavno besedo ljudje, ki so se jim že takrat slinile cedile po ministrskih stolčkih. Zato ona ni bila zastopana na kongresu. Sicer pa so bile zastopane vse ostale pokrajine s 500 delegati. S navdušenjem in soglasno se je sklenilo ujediniti do tedaj 5 samostojnih soc. dem. strank Srbije, Bosne, Vojvodine, Dalmacije in Hrvatske v enotno socijalistično delavsko stranko Jugoslavije komunistov. Sprejet je maksimalni in praktični akcijski program, glede agrarnega vprašanja pa še posebna resolucija. Potrjeni so bili statuti in pravila stranke in strokovnega sveta. (Vse odloke in resolucije tega kongresa je naknadno odobril naš strankin zbor v Ljubljani 11. IV. 1920. V prihodnjih številkah bomo priobčili dobesedni tekst sklepov in resolucij, kakor tudi programa in statuta naše stranke.) Enoglasno in s navdušenjem je kongres prijavil svoj pristop v 3. internacionalo.

Vzlic strašnem preganjanju, ki je kongresu sledilo, je nova enotna stranka rastla

in se razvijala silno in brzo. Od večjih akcij, ki jih je stranka povzela naj omenim sledeče: Stranka je založila vse svoje sile, da prepreči ofenzivo proti ogrski sovjetski republiki, kar je tudi z teškimi žrtvami dosegla. Demonstrativna generalna stavka v znak solidarnosti z rusko sovjetsko republiko je bila lansko leto izvedena v celi deželi. Prekrižan je bil načrt ruskih kontrarevolucionarcev in naših reakcionarcev, da postavijo v Jugoslaviji bazo rezervne bele armade in da nabirajo dobrovoljce za belo gardo. Stranka je storila vse mogoče, da protestira proti jugosl. imperijalizmu napram Bolgarom. V teku je nadalje akcija za mir s sovjetsko Rusijo in za obnovitev trgovskih zvez, kar bi zelo povzdignilo naše gospodarstvo.

Strokovne zveze so imele v celoti od Velike noči do sedaj dnevno do 20 mezdnih gibanj in štrajkov. Skoraj vsa gibanja so bila kratka in uspešna. Na ta način se je skušalo regulirati mezde in plače delavcem paralelno s strašno naraščajočo draginjo. Moč organizacij je zelo narasla. Danes izdaja stranka 2 dnevnik (naklada 20.000) in 10 tednikov (naklada 30.000). Strokovne zveze štejejo 150.000 članov in izdajajo več svojih strokovnih glasil. Volitve na Hrvaškem so pokazale, da je naša stranka v velikih mestih najmočnejša in da se zatekajo k njej širše mase delavnega ljudstva.

Ako primerjamo stanje in politiko soc. delav. stranke komunistov, s socijal. demokratično vidimo takoj ogromno razliko. Notranja in zunanja politika socijalpatrijotov in drugih renegatov je ne samo doživela klasični bankrot, temveč tudi upropastila ugled in moč proletarijata doma in v internacionali. Bila je dolgo časa v službi demokratske stranke, ki je zastopnica kapitala. Slično kot je nemška večinska socijalpatrijotska stranka z Noskejem in Bauerem na čelu pripravila pot reakcionarnemu puču Kappa, tako je tudi socijal-demokratska stranka Slovenije omogočila vlado črne klerikalne reakcije, ki je z eno potezo uničila vse demokratske uredbe in naredbe. Kravato, besno in nevarno postopanje črne reakcije v poslednjih časih, je bilo mogoče samo po bankrotni politiki socijalrenegatov. Mesto, da utrdi in širi razredno zavest in vodi nepretrgani razredni boj, socijalpatrijoti so med sabo konkurirali, kdo bo bolj uslužen demokratski kapitalistični stranki. Tekmovali so med sabo, kdo bo nesramnejše, perfidnejše, zahrbtnejše intrigiral proti vsaki zdravi in razsodni opoziciji v svoji stranki. Tako početje je nazadnje obsodil slovenski proletarijat. Slučaj z bivšim socij. ministrom, ki je bil ravno ko je imel dobiti zopet mandat v ministrstvu, zmerjan in maltrahiran, je menda rekord neznanja, kar so jih kedaj želi delavski voditelji.

Tako je prišlo do razkola. Danes, ko gospodje vidijo, da so jim proletarske mase obrnile hrbet, skušajo nov atentat na ujedinenje vrste zavednega proletarijata Jugoslavije. Na papirju priznajo in podpišejo vse, kar proletarijat zahteva, samo da bi se vrnili med strojne vrste delavske stranke in tam na delu sabotirali revolucionarno politiko ter zanesli intrigrantske metode v naše vrste.

Naš kongres bo dostojno zavrnil ta atentat in pokazal to gospodo v pravi luči.

Na kongres bodo dopuščene organizacije, ki so bile zastopane na našem strankinem zboru v Ljubljani 11. IV. 1920. Pa tudi organizacije, ki so ostale v okvirju socijal-demokratske stranke lahko pridejo na kongres. Toda prej morajo na svojih krajevnih zbiorih osvojiti program in taktiko socijalistične delavske stranke Jugoslavije komunistov, tako kot je to storil naš strankin zbor v Ljubljani.

Mi smo pred volilnim bojem, kongres bo utrdil teoretični in praktični načrt volilnega boja. Da bi ga uspešno izvajali je potrebna enotnost programa in stroga disciplina v stranki. Potrebno je priznati naš program in taktiko ne samo na papirju, temveč tudi na delu. Samo še 20 dni nas loči od kongresa. Krajevne organizacije, ki imajo resno voljo za ujedinenje in ki jim je na srcu stvar proletarijata Jugoslavije in celega sveta, naj takoj zavzamejo stališče k našemu kongresu, brez obzira na intrigrantsko politiko nekaterih »voditeljev«. Ujedinenje proletarijata Jugoslavije mora biti delo proletarijata samega! Socijalistični proletarijat Slovenije ujedini se! Proletarci vseh dežel — združimo se!

Pohod kontrarevolucije in reakcije.

Ko je delavsko-kmečka vojska Rusije razbila v prah vojno silo ruskih veleposestnikov in kapitalistov ter njih najemnikov, ko je bila uničena vojska carskih generalov Judeniča pri Petrogradu, Kolčakova v vzhodni Sibiriji in Denikinova na višinah Kavkaza, so strepetale od strahu vse reakcionarne in kontrarevolucionarne sile zapadne Evrope. Pametnejši od njih — kapitalisti antante — so bliskoma zavzeli defenzivno pozo in se začeli pogajati z rusko delavsko-kmečko vlado. Pod krinko mirovnih in trgovskih pogajanj pa naskrivaj samo pripravljali nov napad in z mrzlično naglico oboroževali Poljsko, Finsko in Romunijo.

Pobesneta črna reakcija srednje Evrope je medtem vzdignila glavo, misleč da je zopet prišel njen čas, ko lahko izkoristi boj med kapitalizmom in komunizmom v svrhu restavracije svojih politično ekonomskih pravic. Prva se je ojunčila nemška reakcija. Desna roka Hindenburga in Viljema — Kapp je izvršil s pomočjo nove nemške armade — ki

jo je organiziral socijalpatrijot Noske — državni prevrat. Nemška »demokracija« je v onemoglosti opustila oblast. Če ne bi bil proletarijat planil na barikade in z orožjem v rokah dokazal, da bo branil tudi demokracijo pred črno reakcijo, imeli bi danes zopet Hindenburga in Viljema.

Kapp je bil v tesni zvezi posebno z ruskimi kontrarevolucionarji. Vse niti evropske kontrarevolucije prepletene med dinastijami na prestolih in v penzijah, med raznimi verskimi inštitucijami in reakcionarnimi (v prvi vrsti klerikalnimi) političnimi strankami so se stekale v štabu nemške kontrarevolucije v Berlinu.

Poljska ofenziva proti ruski revoluciji je bila sklenjena še pred Kappovim pučem in pod pogojem, da bo Kapp zmagal. Seveda bi bila v tem slučaju situacija za kontrarevolucijo mnogo ugodnejša. Za hrbtom poljske bele armade, bi stala bela garda Kappa, Hindenburga in Viljema, ki bi bila takoj pripravljena uničiti rusko revolucijo in tako razširiti svojo oblast do daljnjega vzhoda.

Te načrte je uničil nemški proletarijat in podal s tem lep dokaz mednarodne delavske solidarnosti. On je zaenkrat rešil ruski proletarijat težkih bojev z nemško reakcijo. Po ponesrečenem Kappovem prevratu, je poljska ofenziva obsojena na neuspeh. Vzlic temu so pahnili kapitalisti antante Poljsko v avanturo, da medtem pridobi in zbere svoje moči reakcija zapadne Evrope. Poljska ofenziva je ustavljena in iz poslednjih poročil sklepamo, da je delavsko-kmečka armada Rusije že prešla v ofenzivo in prodrla na dveh mestih poljsko belo fronto, na Dvini in na Dnepru.

Vsi ti dogodki so odmevali tudi v Jugoslaviji in na Balkanu. Načrti kontrarevolucije so jasni. Ako bo strta poljska bela armada, poslani ji bodo na pomoč najprej romunsko — s katero se že pogajajo — potem ogrsko, in kot poslednjo rezervo — jugoslovansko. Te načrte je gojila jugoslovanska črna reakcija v poslednjih dogodkih. Ona se je dobro zavedala, da je komunistična stranka Jugoslavije edina organizirana sila, ki je v stanju preprečiti zmago črne reakcije in krvavo avanturo, v katero bi jo neizogibno pahnili. Zato je hotela provocirati odkrito državljansko vojno in tako dobiti mandat od vseh meščanskih slojev za reakcionarno diktaturo. Proletarijat Jugoslavije ni nasedel provokaciji. Reakcija se je blamirala in morala demistionirati. Ona je skrla svoje roge, da jih ob prvi priložnosti zopet pokaže. V okvirju koncentracijske vlade ona zbira nove moči za novo ofenzivo.

Toda tudi proletarijat ne spi. Koncentracijska vlada mu omogočuje zbrati, konsolidirati in združiti svoje raztrgane vrste, ki jih je raztrgala in omajala izdajalska politika socijalpatrijotov. Vukovarski kongres bo zadal poslednji smrtni udarec socijalpatrijotizmu in

oportunizmu, bo konsolidiral politično in strokovno organizacijo in združil vse organizacije zavednega proletarijata Jugoslavije v močno armado.

Sodrugi, pripravljajte se na Vukovarski kongres, ki bo mogočna manifestacija jedinstva in solidarnosti socijalističnega proletarijata Jugoslavije!

Koroška in mi.

Proletarijat v slovenskem delu Koroške živi povsem v specijalnih razmerah. Od prevrata sem, to je od leta 1918 balancira v politični negotovosti in ne pomeni nič, čeravno bi v Sloveniji pri svoji razmeroma precejšnji industriji lahko igral primerno vlogo. Po razpadu Avstrije se je del koroškega proletarijata priključil JSDS (Mežiška dolina). Organizirani proletarijat Rožne doline in Celovške okolice pa je svoj pristop k JSDS odklonil kljub vabilu te stranke in ta del še danes ni organiziran pri nas, temveč pripada organizatorični skupini Nem. Avstrije. Iz tega izhaja, da ta del koroškega proletarijata odklanja politično Jugoslavijo in da stoji popolnoma pod vplivom sosednje Nem. Avstrije. Tu je vsaka negacija bedasta! In pri tem omenjamo, da je proletarijat po pretežni večini slovenski. Mi se nočemo baviti s takimi eksperimenti, ker imamo za cilj le razredni boj ljudstva slovenskega in nemškega, ampak mi hočemo le konstatirati, da se v taki politični kolobociji ubija prava, živa socijalistična misel, da v tem gine še ona troha razredne zavesti in borbenega smisla, ki ga nam je tako pičlo odgojila prvotno stara avstrijsko-nemška socialna demokracija. V plitvem razumevanju socializma smatra naš koroški organizirani proletarijat nemogoče, da bi se moglo v Jugoslaviji kdaj vladati socialistično. Za njega obstoji samo dvoje: N. Avstrija, republika; Jugoslavija, monarhija. Masa še ne pojmuje popolnoma razliko sistema, režima, (katerega preuredba je prvotni cilj socializma) ki pa je danes enak v avstrijski republiki in jugoslovanski monarhiji. V Ljubljani so streljali pretekli mesec kraljevi orožniki po delavcih, v Lincu pa socialdemokratska Volkswehr takisto po delavcih. Kakšna razlika? Za proletarca nobena bistvena!

Konferenca pariških imperijalistov je odredila za Koroško nekaj plebiscit. Mi sicer v principu odklanjamo tak plebiscit, ki ga nam servira tak svetovni kapitalistični blok — to beležimo le — konstatiramo pa silno kuriozen pojav, ki je nastal vsled tega v socialdemokratskih partijah II. internacionalne. »Naprej« in »Arbeiterwille«, prvi organ JSDS, drugi pa organ nemško-avstrijske soc. dem. str. agitirata z drugimi meščanskimi listi za plebiscit in sicer vsak za svojo državo. Oba imenovana lista sta glasnika-organ jedne in iste stranke, ki je baje internacionalna, ki

Razvoj socijalizma od znanosti k dejstvu.

I. Razvoj socijalizma iz utopije v znanost.

Kaj je komunizem? Na to vprašanje je odgovoril mladi Friderik Engels v osnutku komunističnega manifesta leta 1847: »Komunizem je nauk o pogojih zmage delavskega razreda«. Sorazmerno s to izjavo, ki že vsebuje ves duh znanstvenega socijalizma, je obstojalo Marksovo in Engelsovo delo v prvi vrsti v tem, da najdeta v razvoju kapitalistične družbe razvoj pogojev za zmago delavskega razreda, da jih napravita za izhodno točko komunističnega dela. S tem se je izvršil razvoj iz utopije v znanost.

Predhodniki Marksovi in Engelsovi, utopistični socijalisti, so veliko storili za karakteristiko meščanske družbe. Mrki Fourier, ki jo je bičal in jo je razgalil v vsej nagoti;

faystsko genialni Saint-Simon, ki je z nekaj besedami bliskoma razsvetlil cele epohe človeške zgodovine; Owen, ki je globoko in z vročo ljubeznijo prodrl v človeško naravo in pokazal z besedami in spisi njeno odvisnost od ekonomskega razvoja. Vsi ti so prinašali kamenje za veliko zgradbo znanstvenega socijalizma. Brez njih si je nemogoče misliti Marksovega dela. Toda kljub globoki kritiki kapitalistične družbe Marksovi predniki niso mogli najti v njej sami sile mas, ki bi jo mogla premagati. Zaradi tega so operirali z zgodovinsko predvidnostjo (Vorsehung), izdelali načrt rešitve človeštva iz krepkljiv kapitalizma, načrt, katerega edina slabost je bilo to, da ni bilo mojstra, ki bi dvignil po njem tempel človeštva proti nebu. Marks in Engels sta pokazala, kako da se mora izpreminjati razvoj proizvodnih sil pod gospodstvom kapitalizma v vedno večjo anarhijo in zaslužnjevanje delavskih mas, kako da sama ustvarja podlago za socijalizem hkrati s koncentracijo

industrije, s stvaritvijo močnega delavskega razreda, katerega vpliva v duh in srce misel na nov red. Marks in Engels sta pokazala proletarijatu zgodovinsko potrebo njegove zmage — zmage socijalizma. Istočasno sta mu tudi pokazala, da ta zmaga ne bo kar melanično padla v naročje brezpravnih in zaslužnjenim na gotovi stopinji družabnega razvoja, ampak da se morajo pripravljati na to zmago v potu svojega obraza, v neprestanem boju svojega uma, z vedno borbo proti buržoaziji na vseh poljih družabnega življenja, da pribore tako zmago v direktnem revolucionarnem boju razreda proti razredu. Ta revolucionarni končni boj, ki se bo končal v železno diktaturo proletarijata nad vsemi drugimi razredi, bo šele privedel delavski razred v objubljeno deželo socijalizma.

Marksov in Engelsov nauk o pogojih proletarske zmage, nauk komunizma, stoji danes tu kot — granitna skala, nenačeta od zoba časa. Sedemdeset let, ki nas loči od

dneva, ko sta zazrla genialna mladeniča človeško bodočnost, jarko razsvetljeno od luči bližajoče se revolucije in nam jo pokazala v nepozabnem »komunističnem manifestu«, je marsikaj izpremenilo v strukturi kapitalizma, kar bi morali razumeti in tolmačiti Marksovi potomci, ki pa tega niso vedno z uspehom izvrševali. Toda osnovne poteze razvoja se niso izpremenile in še danes razumevamo popolnoma komunistični nauk v prvi socijalistični revoluciji, ki jo preživlja svet. V prvi socijalistični revoluciji, v njenih železnih zahtevah smo doživeli genialno potrditve prološke duhovne moči naših učiteljev. Komunizem je nauk o revoluciji in zato ga moremo razumeti v vsem njegovem obsegu le v revolucionarni perijodi. Iz tega je razumljivo, da so mogli v mirni dobi pred današnjo revolucijo le nekateri veliki duhovi razumevati komunizem tako vsestransko, tako nepoplačeno, kakor se je rodil v revolucionarni dobi porajajočega se kapitalizma, v duhu otrok

viharne perijode, v duhu Karla Marksa in Friderika Engelsa.

V epohi mirnega razvoja so prinesli temu nauku najrazličnejše, nekomunistične elemente in tako so nastali pod imenom socijaldemokratskih nazorov različni nadomestni produkti komunizma, katere mora sedaj uničiti internacionalni delavski razred, če hoče biti zrel za svojo nalogo. Ovodeneli in popačeni komunizem, iz katerega je izginil njegov živi duh, je to, kar ovira evropske delavce, da bi razumeli in se zavzeli za rusko revolucijo. Zato je ena prvih nalog proletarske osvobodilne borbe našega časa, da očisti komunizem vseh plev. To je najlažje, če proučavamo historično razvoj posameznih popačenj komunizma, če spoznamo tla, na katerih so se rodila. (Dalje prihodnje.)

ima isti program itd. Smešno! Proletariat ali ne vidiš tega nesoglasja, desorijentacije v vrstah lažisocialistov. »Naprej« boječ, obziren proti Rennerju trka le nalahno na čustvo domovinske ljubezni, »Arbeiterwille« pa, odločen na potu od čistega socializma, agitira na vsa usta za N. Avstrijo, objavlja dopise iz cone A, kot »Freie Stimmen« ali drugi taki listi. »Naprej« dozdaj še ni nastopil proti terorju, ki ga nasprotno nemški življenj izjaja proti slovenskemu v coni B. Tu je nedoslednost naših II. internacionalcev značilna. Pariški konferencarji so s svojo plebiscitno odredbo vrgli celokupni koroški proletarijat (jugoslovanski in avstrijski) iz tira in ga odtegnili razredni borbi. To je uspeh, ki je pa le lokalnega pomena in v celokupnem razvoju ne bo igral vloge. Soc. dem. stranka v N. Avstriji in njeni predstavitelji Gröger in Pressien v Celovcu so z našimi večinskimi sodelniki krenili na napačno pot. V Celovcu ne smejo komunisti zborovati, soc. demokrata Gröger in Pressien jim razbijata shode kot se je dogodilo zadnjič pri Gromerju.

Dolžnost delavske stranke (komunistične) v Jugoslaviji je, da se zavzame za nas Korošce, da nas privede nazaj na svet čistega razrednega boja. Ona naj s potjo jasnega programom pokaže zavednemu delavstvu, kaj hoče, kar ji ne bo težko in simpatije slov. kor. proletarijata se bodo ogrele za njo. Naši meščanski vladi pa ključemo: Ako ste res tako iskreni rodoljubi, pustite nam delovanje v coni A. Le edino mi smo v stanu pridobiti plasti ljudstva za Jugoslavijo. Ako pa tega ne, vsaj molčite in ne kvarite razpoloženja. Saj dobre volje vam ne tajimo, ampak vrlo nesposobni ste. Skupaj z nemškimi nacionalističnim časopisjem pomagajte grčiti Srbe in Hrvatce, ki jih predložate Koroščem le kot dobre vojaške, ki se razumejo samo na bajonete. To je krivito! Republikansko razpoloženo koroško ljudstvo to odvraca. Povejmo rajši Koroščem, da so med Srbi najstarejši borci za čisti socializem, da srbski socialisti ne poznajo cincanja, ali na levo, ali na desno, ampak imajo cilj: Rusija.

Več pravičnosti!

Povodom zadnje stavke železničarjev, ki je bila, kakor je že vsem poštenim ljudem znano, samo mezdno stanovskega značaja, ker je hotela samo priboriti delavcem malo več plače in službenih pravic, se je postopalo proti delavstvu, zlasti onemu, ki je iz stanovske solidarnosti stavkal z železničarji vred, zelo krivično. Zlasti v Sloveniji se je neverjetno kruto ravnilo. Padle so žrtve, stavko se je skušalo na vse načine zadušiti ter nazadnje izvršilo ogromno aretacij, ne da bi bilo povoda za to. Trebilo se je tudi v provinci, zlasti v rudarskih revirjih. Sodrugi iz Trbovelj in Hrastnika so še sedaj v zaporu. Kakor čujemo, se z njimi ne postopa, kakor bi se moralo. Predvsem ne razumemo, zakaj se jih ne pusti vsaj na svobodo. Saj so v preiskavi že mesec dni in več. Nervoznosti oblasti v prvih dneh bi sedaj, ko vlada vseplošni mir, lahko sledilo treznejše presojanje in ravnanje. Preiskava mora biti v splošnem že zaključena, pa če se vrši makar na podlagi najbolj neverjetnih očitkov. Zato smemo lahko trjati, da se te delavce, ki so vsi v celjskem zaporu, in ki so vsi družinski očetje, pusti na svobodo. To je najmilejša želja. Moramo tudi pribiti, da se s temi aretiranci v zaporih izredno strogo ravna. Ne dovolj se jim niti čitva, dasi politični kaznjenci imajo glasom hišnega jetniškega reda pravico do dostavljanja in čitanja knjig. Zakaj se že na ta način postruže težki položaj teh zaprtih poštenih delavcev. Tudi drugače se ne ravna v zaporu z njimi kakor treba. Proti vsemu temu protestiramo in kakor rečeno, želimo, da se jih izpusti iz zapora, da se lahko povrnejo delu in družini. Postopalo se je doslej dovolj hudo, čas je, da se pokaže od stran viade in drugih oblasti več razumevanja, več ljudskosti in objektivnosti, zlasti pa več pravičnega čuta, kar mislimo, da ne bi škodovalo nikomur.

Iz stranke.

Vsem odborom, pododborom, zaupnikom in sodrugom. Opozarjamo vas, da se v zadnjem času vabi naše sodruge na neke sestanke takozvanih desničarjev, na katerih se vas skuša pridobiti za ustanovitev novih pododborov v Ljubljani in okolici. Pribijemo to nečedno postopanje, ki gre za tem, da se ruši disciplina in enotnost v stranki, ter vas svarimo pred takimi intrigami. Ne dajte se izrabiti in zapeljati. To so limanice

ljudi, ki bi z ozirom na bližnje volitve radi prišli zopet do veljave. Zato ohranimo tembolj skrajnost.

Seja centralnega odbora in pododborov se vrši v torek 1. junija ob 8. zvečer v svojih običajnih prostorih.

Tajništvo S. D. S. J. (K.)

Gibanje proletarijata

Strokovno.

Iz železničarskih krogov.

Odpušcanje železničarjev iz službe. Da sedanje prometno ministrstvo razumeva v vsakem oziru stavljeni mu naloge, o tem nismo nikoli dvomili, ker pač dobro poznamo ljudi, ki tam »privremeno« igrajo prve gosli. Vse eno nam pa ni, kaj se tam počne, ker smo kot — državo razdirajoči element — vsekakor mnenja, da so posebno v naši državi ravno železnice tako važno prometno sredstvo, katerim moramo posvečati največjo pažnjo in se nikakor ne strinjamo z gotovimi »državniki« ki stoje na stališču: »Što nam treba saobračaj, živeli smo brez njega pet stotina godina i možemo živeti još neko vreme. Imamo kola i mule, pa ni nam treba više«. To moderno stališče, ki je bilo še pred nedolгим last posameznikov, je menda v zadnjem času prodrla že tudi v širše kroge, kajti drugače si ne moremo tolmačiti zadnjih odredb gosp. inž. Jeliča, onega zadostno znanega zastopnika železniškega ministra, kateremu se je poverila ureditev naših železnic. Lahko si že sedaj predstavljamo, kako bo ta ureditev izgledala, če si predložimo z odpušcanjem delovnih sil započeto urejevanje. Po zadobljenih informacijah je baje na ukaz tega Jeliča, odpustilo ljubljansko obratno nadzorništvo preko 300 kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev. Med njimi strokovnjake, ki so sploh nenadomestljivi in to pod pretvezo, da ima preveč delavcev zaposlenih, v resnici pa kot posledica zadnje železničarske stavke. Očividna laž te trditve tiči že v tem, da se sočasno z odpušcanjem starejših, praktičnejših ljudi sprejema nove, v službenih poslih povsem nepoučene ljudi, nadalje rokodelce, strojevodje itd. in to brez ozira na njih službena leta in njih pripadnost k provizijskemu skladu. Pri pravkar se vršilih pogajanjih v Beogradu glede uvedbe osemurnega delavnika, pa otežujejo zastopniki ministrstva proizvodbo te zahteve z motivacijo, da jim nedostaja dovoljno število uslužbencev. Gosp. Jelič baje stoji na stališču, da bo država v bodoče opustila vsa popravila prometnih sredstev v lastnem delokrogu in bo rajše dala to vršiti v sosedni Nemški Avstriji, kar je seveda zelo patrijotično in menda najboljši način, po katerem pridemo do lastne industrije, boleha pa na bolezn, katere seveda moderni inženir Jelič ne pozna in ki se imenuje: mednarodna solidarnost delavcev. G. Jelič in njegovi somišljeniki naj si ne delajo nikakoršnih iluzij in naj vedo, da bo napravila socialistična internacionala svojo dolžnost in to tako v ino- kakor v tuzemstvu. Na železničarje pa apeliramo, da vzdrže mirno kri in počakajo na direktive, ki jih jim bo dala njih strokovna organizacija, čim se najnovejši pojavi pojasnijo.

Demagogija zopet na delu. V 117. št. z dne 26. majnika t. l. objavlja, posebno v tej številki za koristi delavstva globoko upeti »Slov. Narod« (glej dr. Alojzij Kokalj-jev uvodnik »Delavstvo in draginja«) visokodoneči poziv na železničarje, katerega mu je doposlalo misteriozno »predsedstvo Z. J. Ž.« z datumom od 22. majnika t. l. V tem pozivu pripoveduje to zadržano hrabro predsedstvo železničarjem nekaj, za kar ni bilo od nikogar vprašano in kar železničarji tako ocenjujejo kakor je pač vredno. Ves spis je skrajno žaljiva predrznost pisca, ki računa z neumnostjo železničarjev, katerim se po njegovem mnenju sme predložiti vsako nezabeljeno zelje kot mastna svinjska pečenka, ne upoštevajoč, da železničarji prodano gadjo zalego do obisti poznajo. Ker vemo, da bo strokovna organizacija železničarjev železničarje obvestila o poteku in uspehu vršecil se pogajanj, ki še niso zaključene. Čim bo zato dana podlaga, se omejuje samo na eno konstatcijo. Kaj in če je govoril nar. poslanec J. Kopač, nam ni znano in bo menda že sam pojasnil, če se mu bo zdelo to potrebno, konstatiramo pa in to na podlagi avtentičnega poročila, da pokrajinski tajnik »Saveza« sodr. Jos. Petrič in delegat »Saveza«, ki je bil navzoč pri pogajanjih sodr. Josip Curhalek, doslej še nista izdala nikakršnega poročila in to iz gori navedenih povsem neravnih razlogov in ker zato nista imela de-

magoške potrebe kakor »predsedstvo Z. J. Ž.«. Jemljemo pa na znanje, da je bilo po fer-manu tega predsedstva, pri pogajanjih osem zastopnikov takozvanih nar. organizacij, kar odgovarja približno številu celotnega članstva, ki pripada v petih pokrajinskih organizacijah, med katere spada tudi Z. J. Ž. zadostno znanemu »Udruženju«.

Stavka krojaških pomočnikov v Zagrebu je končana. Dosegli so 35 odstotno povišanje plač.

Sodrugi! Delavci! Čitajte in razširjajte „Rdeči Prapor“! Nabirajte za tiskovni sklad!

Vaš list je edino »Rdeči Prapor«, ki se bori brezobzirno za vašo osvoboditev. Ne obljublja vam nemogoče stvari, ne hlini se vam, ne pozna lažnjivih metod lažnjive slovenske žurnalistike. Obožuje zgolj resnico. Njej hoče služiti. Resnica hoče govoriti vedno in na vse strani. Na strani vlade in gospodujočih in izkoriščajočih, kakor tudi delavstva samega, ki mora spoznati svoje dosedanje hibe in svoje velike nove naloge. Stvari proletarijata služimo, zmagi njegovih ciljev in njegovega poslanstva. Branite in podpirajte to svojo zastavo. Naročite se vsi nanj. Na delo! Čitajte in razširjajte ga in nabirajte ob vsaki priliki za tiskovni sklad, da dokazete, da razumete in ljubite našo idejo, da ste solidarni z našim delom.

Razširjajte vaš list! „Rdeči Prapor“ je edino glasilo delavstva!

Nabirajte za tiskovni sklad! To bo sklad za zmago resnice!

»Rdeči Prapor« izhaja mesto »Ujedinjenja«. Kdor je plačal naročnino za »Ujedinjenje«, dobi za vso dobo naročnine »Rdeči Prapor«. Račune »Ujedinjenja« je poravnati upravi »Rdečega Prapora«, ki nadaljuje delo prejšnjega našega glasila.

Mladinski vestnik.

Organizacija komunistične mladine.

Organizacija komunistične mladine je sestaven del organizacij komunističnega proletarijata; organizatorično pa in politično samostojen. Organiziranje mladine gre v splošnem sporedno z organiziranjem celokupnega proletarijata. Telesni in duševni ustroj mladine, njena bojevitost, požrtvovanje in idealizem jo usposablja, da zavzame v proletarskem gibanju važno mesto.

Dve dejstvi sta, ki dajeta komunistični mladini nepodcenljivo vrednost in upravičujeta zaupanje vanjo v novi internacionali: 1. združni nagon mladine za revolucionarno akcijo, 2. njen spontani odpor proti oportunistični politiki v II. internacionali za časa vojne. V dobi trumfa vseh militarizmov in imperijalizmov l. 1915 od dne 4.—6. aprila se je sestalo v Bernu (Švica) na konferenco 16 delegatov socialističnih mladinskih organizacij iz 10 dežel (Rusija, Nemčija, Italija, Poljska, Bolgarija, Holandija, Norvegija in Švedija, Dansko, Švica), da spojijo strgane niti mladinske internacionale. Na bernskem kongresu so si delegatje izvolili novi internacionalni biro. Novo tajništvo je z izdajanjem časopisa »Jugend-Internationale« (pri katerem so sodelovali zlasti sedanjí zastopniki ruske republike svetov: Lenin, Trockij, Radek, Zinovjev in sodružici Balabanova in Kolontajeva), z obdržavanjem letnih mladinskih dnevo in s sprotnim raznim antiliterarističnim akcij, pogumno privedlo socialistične mladinske organizacije iz dobe nacionalno imperijalistične vojne v dobo socialne borbe med proletarijatom in buržoazijo. 14 komunističnih mladinskih organizacij z nad 239.300 člani je na svojem kongresu v Berlinu od 20.—26. novembra prošlega leta položilo temeljni kamen zgradbi III. komunistične mladinske internacionale s sedežem v Berlinu. Ta prvi kongres komunistične mladinske internacionale je izdelal program in izdal manifest, na sodruge omladince celega sveta. Zavzel je tudi stališče proti vsaki posebni organizaciji intelektualcev, študentov in akademikov. — Od 26.—29. decembra pr. l. se je vršil v Ženevi internacionalni kongres socialističnih študentov, na katerem se je formirala študentska komunistična internacionala, ki je sklenila, da se pridruži kot sekcijska v komunistično mladinsko federacijo.

V Jugoslaviji obstoji od lanske jeseni »Savez komunističke omladine Jugoslavije« s sedežem v Beogradu. »Centralni izvrševalni odbor« vodi organizacijske

posle »SKOJ« in izdaja glasilo »Crvena zastava«. Pokrajinske uprave in »Mestna udruženja komunistične mladine Jugoslavije« so v vseh večjih krajih Jugoslavije. — 10. junija t. l. se vrši v Beogradu kongres »SKOJ«. Na tem kongresu bomo definitivno formulirali statut »Saveza« in pravila »Udruženj«. V programu kongresa so poleg tega aktualni referati, kakor: delo v organizacijah, odnosaj intelektualne do manualne mladine itd. S tem kongresom si bo jugoslovanska komunistična mladina začrtala program za nadaljne delo na zgradbi III. komunistične mladinske internacionale. To je, internacionala sprovedbe zadnjih zaključkov socialističnega programa v dejanje, to je internacionala najčesčega in najizdatnejšega udejstvovanja mladine v odločilni borbi za proletarsko oblast.

Proletarska mladina Slovenije! V organizaciji komunistične mladine je tvoje mesto! Ven iz gostlin in kavarn, proč od meščanske družbe! V naše vrste, med svoje brate in sestre, ročne in umstvene delavce in delavke, v telovadna društva, med naše sodruge in sodružice!

Na plan!

Kultura.

Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Po komediji »Za narodov blagor«, zgolj satiri na slovensko javno politično življenje, smo videli na našem odru »Pohujšanje«, to sijajno farso, v kateri je Cankar karikiral moralne stebre čednostne slovenske družbe. Ta moralna krepitvena šentflorjancev je toliko, da je »prehudila celo hudica samega«. — Iz vsega dela veje nekaj mrzličnega, nekaj genjalno pretiranega in kričnega, zato bi tudi režija, ki bi bila pravica na samoniklosti te farse, morala poiskati povsem novih potov in povdariti ton eskcentričnega ter vizionarno-ekspressionističnega. Režija Šestova se je gibala v prvih dveh dejanjih v dokaj šablonskih mejah, a se je v zadnjem aktu povzpela do ustvarjajoče sile, ko je agrarni igralcev dajal primerno obilje bogat sceničen aparat. Tako je vzporedno izvenela povsem harmonično, četudi seveda posamezni igralci niso bili kos Cankarjevi umetnosti. Edina dva, ki sta visoko segala nad povprečnost svojih tovarišev sta bila Peček, ki je utelesil zloдея z neverjetno in umetniško institucijo in pa Rogoz, ki je dal Cerkovnika z visoko inteligenco. Ostali so se borili s Cankarjevim jezikom, s tem strogim ubranim ritmom, ki ga igralec ne sme nikoli raztrgati, kot je to parkrat storil Kristof Kobar. Posebno slaba je bila županja, Vzlic temu je bil to znamenit večer, eden najzanimivejših cele letošnje sezone.

Tedenski pregled.

Pozdravljeni! V soboto, 22. t. m. so bili izpuščeni iz zaporov ljubljanskega deželnega sodišča sodrugi Golouh, Lemež, Petrič, Perdan, Marcel Žorga in drugi, ki so bili aretirani po dogodkih na Zaloški cesti. Tudi nekaj sodrugov iz Trbovelj, Jesenic, Celja je na svobodi. Iskreno pozdravljamo sodruge, ki so morali mesec dni okušati prijetnosti zapora.

Krščansko-katoliški politični katekizem izdado te dni iznajdljivi slovenski klerikali. Ta katekizem bo gotovo zelo zanimiv in podučen, ker bo v njem prav sigurno veren čitatelj našel poleg deset Korošcevih zapovedi tudi šest Šustersičevih resnic. Zato bo naše dobro in nepokvarjeno ljudstvo gotovo pridno segalo po njem in ga čitalo z večjim pridom nego Kristove nauke o ljubezni. Kajti po vsej priliki se bo prvi stavek tega katekizma mesto Kristove zapovedi »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe« — glasil nekako takole: »Ubij svojega bližnjega, če je tvoj politični nasprotnik!« Zato priporočamo vsijemu šolskemu svetu, da opozori učečo se mladino na ta najnovejši katekizem in smo prepričani, da tudi ljubljanski škof ne odreče svojega blagoslova, tako da bo naša prečastita duhovščina prav pridno segala po najnovejši izdaji tega katekizma.

Obravnava proti češkemu komunistu Muni v Pragi se je pričela 17. maja sodna obravnava proti Muni in še 11. sobotožencem. Vsi so obtoženi veleizdaje v prid komunističnega preobrata državne oblike, upora in zveze s sovražnikom, zlasti z Belo Kunom. Široko razpredena obtožnica obsega 59 tesno popisanih strani. Med čitanjem obtožnice je vrgel nekdo izmed poslušalcev Muni šopek rdečih nageljnov in šmarnic. Po prečitaniu obtožnice je predlagal državni pravdnik, naj se preloži razprava na nedoločen čas, ker so se našli novi dokazi, ki zlasti obtežujejo obtoženca Gruberja. Pravi, da so bili objavljeni v Budimpešti dokumenti, ki govorijo proti Gruberju in drugim obtožencem. Ti dokumenti se pa dobe le diplomatičnim putem, kar potrebuje mnogo časa. Munin zagovornik dr. Ločekup se je izjavil v imenu vseh zagovornikov proti temu predlogu. Pravi, sedaj ko je objavljena težka obtožba, morajo dobiti obtoženci priliko, da govorijo. Devet in deset

mesecev so že v zaporu, a dokazov za njih krivdo ni bilo mogoče dobiti, torej je tudi vsako nadaljno iskanje brezuspešno. Nato je zavrnil sodni dvor predložitev razprave in ugodil zagovornikovemu predlogu. O procesu, ki bo trajal nekaj tednov, bomo še poročali.

Proletarska pomoč sovjetski Rusiji. Pristaniški delavci v Londonu so sklenili, da ne bodo naložili nobene ladje, ki bi vozila vojne pripomočke državam, sovražnim sovjetski Rusiji.

Preiskovalna komisija odposlancev angleškega delavstva za Horthyjeve zločine je prišla pretekli petek na Dunaj, od kjer je že odpotovala v Budimpešto, da prične s svojim delom. Komisijo tvorijo štirje odposlanci angleškega delavstva; njena naloga je, da preišče sistematično pregajanje ogrskega delavstva in razmere v taboriščih za interniranje.

Kdo je to diktiral... Prejeli smo iz Celja sledeči dopis in ga priobčujemo s pripombo, da mu bomo napisali komentar, ko bomo zvedeli, če ž njim soglašajo celjsko delavstvo. Dopis se glasi dobesedno: Slavno upravnništvo »Rudeči prapor« v Ljubljani. — »Potrjujemo sprejem Vaše pošiljave lista »Rudeči prapor« v 200 izvodih katerega ste nam poslali v kolportžo, in Vam ga obenem pošiljamo nazaj na gori omenjeni naslov. Ker je našo staro in najboljšo glasilo »Naprej« je nam sveta dolžnost da podpiramo edino le list kateri je po volji naši dobro prepričani socialni demokratični stranki. Z vso energijo protestiramo v prvi vrsti da se v listu »Rudeči prapor« napada naše stare in dobro prepričane sodruge, kateri so marsikaj dobrega napravili za našo stranko leta in leta so se borili za naš socialni obstoj, in sedaj se jih hoče pa blati in vseh koncilij in krajih. Jugoslov. soc. dem. stranka Celjskega okrožja je za ujedinjenje in mi tudi stremimo za njim, alita mora biti pravično le na Erfurtskem programu. To vam v vednost.« Z soc. dem. pozdravom Kolenc G. t. č. tajnik.

Paris 25. maja. Stavka železničarjev na Francoskem, ki se je začela s 1. majem še vedno traja. Pristaniški delavci in mornarji se nečesto povrnejo na delo, dokler ne bodo vsi preganjani in odpušteni sodrugi zopet nastavljeni. Železničarska strokovna zveza je prepustila odločitev kedaj naj se stavka konča strokovnim zvezam posameznih železničarskih družb.

London 25. maja. Društvo strojevodij je sklenilo da ne bodo vozili več vlakov z municijo in vojnim potrebščinam. Če bi jih vlada radi tega preganjala groze s splošno stavko.

Angleško delavstvo za sovjetsko Rusijo. London 25. maja. Izvršni odbor rudarjev se je pridružil ostalim strokovnim zvezam, da skupno prisilijo vlado da ne podpira poljske ofenzive. Nacionalni odbor angleških železničarjev je prepovedal svojim članom prevažati vojni material za Poljsko.

Zmaga delavsko kmečke ruske vojske. Moskva 22. maja (brezžično). Poročilo s fronte od 20. maja: Na zapadni fronti je rdeča armada začela splošno (nastopanje) ofenzivo na 65 km široki fronti. Sovražnik beži na celi črti. Zajeto je veliko ujetnikov. Dalje proti jugu smo prekoračili reko Berezino. V okraju Plock smo zajeli ogromne količine raznih potrebščin. Pri Borisovu je rdeča armada forsirala reko Berezino v širini 30 km in je na pohodu proti zapadu. Na jugozapadni fronti, v okolici Čerkazi nastopamo z uspehom.

Rusiji. Angleški, irski, danski, norveški in češki delavci so izjavili, da ne malagajo nobenega vojnega materiala, namenjenega Poljski.

Neprestane stavke so v Italiji, kar kaže, da se razširja revolucionarno gibanje proletarijata. V Furlaniji je prišlo že do splošne stavke: tovarne pogivalo, vlaki ne vozijo, časopisje ne izhaja, trgovine so zaprte. V Vidmu je bil velikanski shod, ki se ga je udeležilo 30.000 ljudi. Govorili so hkrati štirje govorniki. Vojaki so oddali dva strela med množico.

Listnica uredništva.

Trbovlje. Vaš dopis sprejeli, žal za to štev. prepozno. Priobčimo prihodnjič. Sodrugi pozdrav!

Za tiskovni sklad smo prejeli:

Erlah Ivan, 42 K. Selaj Djuro, 20 K. Baznik Ivan, 100 K. Skupaj 162 K.

Sodrugi! Nabirajte za tiskovni sklad.